

SOCIALMINISTERIET

Folketingets Socialudvalg

Departementet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300

Fax. 3393 2518

E-mail sm@sm.dk

Dato: 19. maj 2005

Jhk, jet J.nr. 601-31

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af den 18. april 2005 følger hermed - i 5 eksemplarer - socialministerens svar på spørgsmål nr. 171 ad L 38

Spørgsmål nr. 171:

”Ministeren bedes oplyse begrundelsen for, at borgerne ikke kan henvende sig om rådgivning og udredning vedrørende specialundervisning på samme måde, som de kan henvende sig vedrørende sociale problemstillinger?”

Svar:

Jeg har bedt undervisningsministeren om bidrag til besvarelse af spørgsmål nr. 171, idet specialundervisning henhører under Undervisningsministeriets ressortområde.

Undervisningsministeriet har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

” a) Rådgivning og udredning inden for folkeskoleområdet

Efter folkeskolelovens § 12, stk. 2, sker henvisning til specialundervisning, som ikke er af foreløbig karakter, efter pædagogisk psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene.

De nærmere regler om fremgangsmåden ved iværksættelse af specialundervisning fremgår af kapitel 2 i bekendtgørelse nr. 896 af 22. september 2000 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Efter disse regler er der etableret en ordning, hvorefter elever med særlige undervisningsbehov, der ikke kan opfyldes inden for rammerne af den almindelige undervisning, indstilles til en pædagogisk-psykologisk vurdering. Denne vurdering foretages oftest af den kommunale pædagogisk-psykologiske rådgivning (PPR).

Vurderingen skal resultere i en udtalelse til skolens leder om, hvorvidt eleven har behov for specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand, samt forslag til foranstaltning. Ved PPR's vurdering skabes størst mulig sikkerhed for, at den støtte, som iværksættes, er relevant i forhold til elevens særlige behov.

Indstillingen til PPR afgives af klasselæreren gennem skolelederen og efter samråd med eleven og forældrene. Der er også mulighed for, at forældrene selv kan anmode om en pædagogisk-psykologisk vurdering af deres barn, jf. § 3, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 896. Som følge af denne bestemmelse kan forældrene også selv anmode PPR om rådgivning.

PPR's vurdering skal i samråd med forældrene suppleres med udtalelser fra andre sagkyndige i fornødent omfang.

Beslutningen om specialundervisning træffes af skolens leder, der efter folkeskolelovens § 45, stk. 2, træffer alle konkrete afgørelser vedrørende skolens elever. Det er dog kommunalbestyrelsen, som træffer beslutning om henvisning af elever til en anden skole i eller uden for kommunen samt om henvisning af elever til vidtgående specialundervisning ved amtsrådets foranstaltning. Beslutningerne om specialundervisning træffes altid efter samråd med eleven og forældrene.

Den beskrevne ordning, herunder den meget betydelige inddragelse af eleven og forældrene, videreføres med de justeringer, som L 108 nødvendiggør, efter kommunalreformens ikrafttræden. Desuden vil PPR kunne indhente bistand fra andre kommuners PPR, fra institutioner m.v. eller anmode VISO om rådgivning og bistand til udredning af den enkelte elev.

Den viden og rådgivning, som PPR indhenter fra VISO til brug for sådanne opgaver, vil også indgå i PPR's rådgivning af skoler, institutioner, elever og forældre.

Etableringen af VISO vil skabe en yderligere sikkerhed for kvaliteten af kommunernes rådgivning, udredning m.v., idet kommunerne får mulighed for at anmode om bistand fra VISO, herunder fra VISO's netværk.

Det vil blive en del af opgaven for Klagenævnet for vidtgående specialundervisning at påse, om kommunen i den konkrete sag har tilvejebragt et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag, herunder om der er indhentet den fornødne rådgivning fra VISO.

Dette vil blive præciseret i forbindelse med en revision af forretningsordenen for Klagenævnet, ligesom det vil blive tydeliggjort i forretningsordenen, at Klagenævnet også skal bedømme, om sagsbehandlingsreglerne er overholdt i den konkrete sag, herunder om forvaltningslovens regler herom er overholdt.

At forældrene ikke har adgang til at henvende sig direkte til VISO for at få rådgivning på specialundervisningsområdet, er begrundet i, at en sådan rådgivning allerede er til rådighed for forældrene i kommunens pædagogisk-psykologiske rådgivning.

Hertil kommer, at forældrene efter de gældende regler, der vil blive videreført efter kommunalreformens ikrafttræden, selv kan anmode om en pædagogisk-psykologisk vurdering af deres barn. Der er således med de gældende regler allerede etableret en udredningsfunktion inden for folkeskoleområdet.

b) Rådgivning og udredning inden for specialundervisning for voksne

Efter de gældende regler i lov om specialundervisning for voksne skal amtsrådet sørge for, at personer med fysiske eller psykiske handicap kan få undervisning og anden specialpædagogisk bistand, herunder rådgivning, der sigter på at afhjælpe eller begrænse virkningerne af disse handicap (kompenenserende specialundervisning).

Det er et krav, at det personale, som varetager opgaverne med specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, har de nødvendige kvalifikationer.

I tilbuddene efter lov om specialundervisning for voksne indgår ofte anden specialpædagogisk bistand i form af specialrådgivning til deltagere, deltageres pårørende, deltageres kolleger på arbejdspladsen samt til andre faggrupper, der har kontakt med den handicappede deltager.

Optakten til specialundervisning for voksne er i dag typisk i, at personen selv eller personens pårørende, sagsbehandler, læge eller lignende henvender sig til amtskommunen eller til en undervisningsinstitution, som amtsrådet har givet bemyndigelse til at foretage visitationen.

Herefter foretages der som oftest en pædagogisk og eventuelt psykologisk afdækning med henblik på at klarlægge, om den pågældendes handlemuligheder kan forbedres gennem specialundervisning. Den pædagogisk/psykologiske afdækning skal også danne grundlag for en individuel planlægning af tilbuddet under hensyntagen til den enkelte deltagers ønsker og behov.

Med forslaget placeres ansvaret for specialundervisning for voksne hos kommunalbestyrelserne. Ansvar for at yde et relevant tilbud vil derfor være kommunens. Efter forslaget kan der fastsættes regler om, at kommunalbestyrelsen kan henlægge beføjelser vedrørende henvisning, herunder visitations- og optagelseskompetence, af personer til specialundervisning og specialpædagogisk bistand, til regionsråd eller voksenspecialundervisningsinstitutioner.

Der er således lagt op til at videreføre de eksisterende muligheder for at sikre, at rådgivning og udredning sker med inddragelse af den relevante specialviden, samt at borgerne har en enkel og entydig adgang til tilbuddet om specialundervisning.

Når det drejer sig om den enkelte voksne, vil kommuner og regioner kunne indhente viden til brug for sin rådgivning af skoler og institutioner samt borgere fra VISO. Det forudsættes, at kommunen er inddraget forud for henvendelsen til VISO, hvis en skole eller institution har brug for bistand til udredning fra VISO vedrørende tilrettelæggelsen af specialundervisning til den enkelte voksne.

Den rådgivning og udredning, som en voksen kan få ved at henvende sig direkte til en undervisningsinstitution, der tilbyder voksenspecialundervisning, vil oftest være båret af en høj faglig ekspertise.

Det vil desuden ofte være disse undervisningsinstitutioner, der indgår i den netværksorganisation, som VISO er, og som leverer den specialpædagogiske vejledning og rådgivning til VISO.”

Eva Kjer Hansen

/Aksel Meyer